

SENATNI ODSEK JE PRIPOROČIL TUDI VINO

ZBORNICA JE PREGLASOVALA PREDSEDNIKOV VETO GLEDE NEODVISNOSTI FILIPINOV

Če bodo dobili Filipinci samostojnost, je odvisno od glasovanja v senatu. — Zastopniki filipinskega naroda so čestitali kongresnikom. — Proti predsedniku je glasovalo 191 demokratov. — Pomenjenju senatnega odseka naj vsebuje pijača tri in pet stotink odstotka alkohola.

WASHINGTON, D. C., 13. januarja. — Pododsek senatnega justičnega odbora je sprejel danes preurejeno predlogo glede piva. Justični odbor bo s predlogo najbrž zadovoljen, vprašanje je pa, kakšnega mnenja bo senat. Demokratični senatorji bodo baje v veliki večini glasovali zanjo.

Člani pododseka, kateremu načeljuje senator Blaine iz Wisconsina, zatrjujejo, da so predlogo tako preuredili, da je ne bo moglo najvišje zvezno sodišče proglasiti kot neustavno.

Predloga poslanske zbornice določa, naj ima pivo tri in malo manj kot četrť odstotka alkohola, do čim je senatna predloga znižala odstotek na tri in pet stotink.

To se je zgodilo zaradi tega, ker je neka posebna komisija, ki jo je imenoval svojčasno angleški parlament, po temeljitem študiju dognala, da pijača, ki vsebuje tri in pet stotink odstotka alkohola, ni špojna.

Predloga se ne tiče samo piva, pač pa tudi vina. Da naj bo vključena v predlogo tudi določba glede vina, je predlagal senator Dill iz Washingtona.

SAN FRANCISCO, Cal., 13. januarja. — Californijski vinogradniki so bili zelo vzradoščeni, ko so slišali, da je senatni odsek priporočil legalizacijo vina. Poudarjajo pa, da bo treba predlogo znatno izpremeniti, da bodo imeli od nje vinogradniki praktično vrednost.

Edmund A. Rossi, podpredsednik zveze vinogradnikov je rekel, da si vina, ki bi vsebovala le tri in pet stotink odstotka alkohola, ni mogoče predstavljati, ker bi se taka pijača ne mogla držati. Ameriško vino vsebuje povprečno po deset odstotkov alkohola.

WASHINGTON, D. C., 13. januarja. — Če bodo dobili prebivalci Filipinov svobodo, je odvisno od glasovanja v ameriškem zveznem senatu.

Poslanska zbornica je danes preglasovala predsednikov veto z 274 proti 94 glasovom.

Senatorji, ki se zavzemajo za predlogo, katero je predsednik zavrnil, so v dvomu, če bo mogoče dobiti v senatu dvetretinsko večino, ki bo preglasovala predsednikov veto.

V poslanski zbornici so napravili kratek proces, četudi je predsednik v svoji poslanici zapretil, da pomenja sprejem predloge invaziji in vojno. Dve uri po prečitani se je završilo glasovanje. Onim, ki so držali s predsednikom, je manjkalo le 29 glasov za vzdržanje veta.

Proti vetu je glasovalo 191 demokratov. Z demokrati je glasovalo tudi 82 republikancev, ki zastopajo agrarne države, katere bi se rade čimprej znebile konkurence s Filipinskega otočja.

Ko je naznanil speaker Garner, da je predsednikov veto preglasovan, je nastala v zbornici hrupna demonstracija.

Poslanci so obkolili zastopnika Filipincev, Osiasa in Guevero ter jima čestitali.

Nato je imel zelo značilen govor Filipinec Osias, k je rekel med drugim: — Moj narod je pripravljen sprejeti predlogo z njenimi omejitvami v zameno za dragoceno darilo svobode. Naj bo ta velika krščanska republika Zapada mati prve krščanske republike na Vzhodu.

Anglija pred novimi demonstracijami

COOLIDGE-OVA OPOROKA

Kot je bil sam kratkobe-seden, je tudi njegova oporoka kratka. — Vse premoženje zapuščaja svoji ženi.

Northampton, Mass., 13. jan. — Calvin Coolidge je v svoji oporoki rabil samo 23 besed. Vse svoje premoženje zapuščaja svoji ženi.

Kot je bil vedno kratek v izraževanju svojih misli, tako je tudi kratka njegova oporoka, ki s glasi:

"Oporoka Calvina Coolidge-a iz Northampton, Hampshire okraj, Massachusetts:

Ne da bi zavrgel svojega sina Johna, volim vse svoje premoženje v zemljiščih in gotovini, svoji ženi, Grace Coolidge.

Calvin Coolidge.

Sestavljeno v Washingtonu. District Columbia, 20. decembra 1926, podpisano po nas zgoraj omenjeni dan v prisotnosti treh prič, katerih podpisi so razvidni na listini.

Everett Sanders
Edward T. Clark
Erwin C. Geisser."

Sanders in Clark sta bila kabinetna tajnika predsednika Coolidge-a. Geisser pa je bil stenograf Bele hiše.

Za svojega sina Johna je Coolidge preskrbel s hranilno vlogo v znesku \$50,000 do \$100,000 ob času, ko se je poročil.

Oporoko je Coolidge napisal lastnoročno.

V svoji oporoki ne omenja vrednosti svoje zapuščine, toda ceni se na \$250,000 do \$500,000.

ANGLIJA NE PRODAJA OROŽJA

Angleži trdijo, da ne prodajajo orožja kitajskim banditom. — Največ orožja gre na Japonsko.

London, Anglija, 13. januarja. Kot zatrjuje angleška vlada, kitajski uporniki proti Mančukuo državi in Japoncem v Mandžuriji ne dobivajo orožja od angleških tvev.

Angleški izvoz orožja in municije na Kitajsko zadnje mesece je bil le malo večji kot prejšnje čase.

V soglasju z angleško-kitajsko pogodbo angleško vojno ministrstvo ne sme dovoliti izvoza orožja na Kitajsko, brez dovoljenja kitajskega poslanika v Londonu.

Vse orožje, ki je bilo poslano na Kitajsko zadnje dve leti, je bilo za kitajsko narodno vladu ali po mednarodno posadko v Šanghaju v soglasju s pogodbo s Kitajsko.

Dovoljeno je pošiljati orožje za lov, toda mnogo težje je pošiljati orožje, ki je namenjeno za vojaštvo. Urad za trgovino vedno išče dovoljenje vojnega, mornariškega in zunanjega ministrstva, predno dovolji, da se pošlje kako orožje na Kitajsko. Mnogo takih pro-

FRANCOSKI DIJAKI ŽIVE V REVŠČINI

Okoli 34,000 pariških dijakov strada. — Njihova stanovanja nimajo več življenja.

Pariz, Francija, 13. januarja. — Latinski okraj, kakor imenujejo Parižani okraj, kjer večinoma stanujejo dijaki z vsesučilnega Sorbonne in drugih učnih zavodov in katerih je okoli 34,000, ne kaže več one vesele slike, na kakoršno so bili do sedaj Parižani navajeni.

Pred leti so bili dijaki, ki so predstavljali 30 do 40 različnih narodnosti, lepo oblečeni. Plačali so za kosilo ali večerjo po pet frankov, so kupovali knjige, zahajali v gledališča ter so se udeleževali še mnogih drugih prireditvev.

Danes je v latinskem okraju mirno. Veselje se zbežalo, kajti mnogi dijaki imajo komaj toliko, da se prežive.

Nič nenavadnega ni sedaj videti mlade umetnike v raztrganih oblekah in njihove modele v enah. Mladi dijaki pričenjajo svoje učenje v miznih sobah in pri slabi kavi.

Prihodnja generacija učenih mož hodi v šolo v borbi s postavo in gospodarstvom.

Več sto dijakov živi s 100 franki ali \$4 na teden. Najmanj tri dolarje morajo plačati za stanovanje, ki je vlažno in nezdavno. Da si dobijo kaj postranskega zaslužka, hodijo po nočnih kavarnah, da rišejo turiste in bogate ljudi, ki prihajajo iz gledališč. Mnogi pa so tudi po raznih restavracijah in hotelih, kjer so bili prej dobrodošli gostje, sprejeli razna dela pri pospravljanju miz itd.

SLAVNA VOJAŠNICA JE POGORELA

Baltimore, Md., 13. januarja. Zgodovinska vojašnica petega infanterijskega polka je pogorela. Škoda se ceni na \$1,500,000.

Od cele stavbe so ostale samo kamenite stene. Vojšnica je bila zgrajena pred 30 leti. V njej je leta 1912 imela demokratična stranka svojo konvencijo, na kateri je bil Woodrow Wilson nominiran za predsedniškega kandidata. V tej dvorani je tudi novo izvoljeni predsednik Franklin D. Roosevelt imel zaključni govor v svoji kampanji za predsednika.

PAPEŽ BO ŠEL IZ VATIKANA

Vatikan, 13. januarja. — Papež Pij XI. bo tekom svetega leta, ki se prične na Cvetno nedeljo, šel iz Vatikana ob priliki procesije v baziliko sv. Janeza Lateranskega. Papež bo odšel z Vatikana pred procesijo, katero bo počakal na stopnicah bazilike sv. Janeza in bo vernikom podal svoj blagoslov.

senj so ta tri ministrstva zavrnila. Nasproti temu pa je Japonska v juliju, avgustu in septembru kupila v Angliji 260 strojnih pušk, 1,200,000 nabojev za strojne puške in 34 topov za aeroplane.

VLADARJI BODO OBISKALI PIJA

V svetem letu bodo razni vladarji romali v Rim. V Vatikanu pričakujejo velike slovesnosti.

Vatikan, 13. januarja. — Kralji, kraljice, principi in princezinje so se pričeli pripravljati na romanje v Vatikan tekom letošnjega svetega leta, katerega je pred kratkim razglasil papež Pij XI.

Kraljevi obiski bodo zvezani z velikimi slovesnostmi. Ker ima sedaj vatikanska država svojo železnico, bodo kraljevski obiskovalci prišli v svojih posebnih vlakih naravnost v vatikansko državo, kjer jih bodo sprejeli papeževi odposlanci.

Vsled nove vatikanske železnice se bodo obiskovalci peljali naravnost v papežovo državo in se vladarjem ne bo treba najprej ustaviti v Rimu in obiskati kralja in šele zatem papeža, kot je bila dosedanja navada in zahteva italijanske vlade.

Kralji in kraljice bodo najprej obiskali papeža, nato si ogledali baziliko sv. Petra in druge cerkve ter se bodo pozneje v slovesnem sprejedu vozili po Rimu.

Italijanski in belgijski kralj sta sklenila, da obiščeta papeža v svetem letu, ki se prične na Cvetno nedeljo. Ravno tako nameravata obiskati papeža prejšnji španski kralj Alfonz in bivši afganistanški vladar Amanullah, katerega ne bo spremljevala njegova lepa žena, princesa Sourya, ker sta bila poročena po mohamedanski veri.

Med bivšimi kraljicami bodo obiskale papeža španska kraljica Viktorija, portugalska kraljica Amelija ter avstro-ogrska cesarica Zita. Tega romanja se bodo udeležili vsi principi in princezinje katoliških držav.

Poleg tega bodo potovali v Vatikan mnogi predsedniki raznih katoliških držav. Med temi bo obiskal papeža avstrijski predsednik Miklas. V katerih državah ni dovoljeno, da bi predsednik zapustil svojo deželo tekom dobe svojega predsedništva, bodo poslani odposlanci, da se poklonijo papežu.

V sveto mesto bodo tudi prihajali škofje in kardinali iz raznih dežel in bodo pripeljali s seboj na tisoče romarjev. Vsako skupino romarjev bo papež pozdravil s primernim nagovorom.

Tekom sprejema romarjev bo papež zelo zaposlen. Sprejemati jih prične, kot je bilo leta 1925, že dopoldne. Opoldne povzije majhno kosilo, nato se izprehaja po vatikanskih vrtovih, nato zopet prične sprejemati romarje, kar traja do večera.

UČITELJSKA ZAPIRAJO

Šolski svet v New Yorku je sklenil, da zapre tri učiteljske v New Yorku. S tem si bo mesto prihranilo na leto \$250,000.

Zavodi bodo zaprti 3. februarja. 1931 gojencev bo moralo obiskovati tri druga učiteljske, ako si ne bodo izbrali kakega drugega poklica.

Do tega koraka se je odločila šolska oblast, ker je še sedaj 5000 učiteljev in učiteljic brez službe in jih je dovolj za prihodnjih deset let.

STOTISOČ NEZAPOSLENIH BO 1. FEB. STAVILO SVOJE ZAHTEVE

LONDON, Anglija, 13. januarja. — Načrti za največjo demonstracijo brezposelnih, ki bo večja kot pa lansko leto, ko je prišla "armada lačnih", so bili včeraj objavljeni. Organizatorji brezposelnih pričakujejo, da se bo vdeležilo okoli 100,000 brezposelnih demonstracije v protest proti vladni politiki, zlasti glede nezaposlenosti.

ODLOČNOST DIKTATORJA STALINA

Kaznoval je zopet šest nasprotnikov. — Upirali so se razvoju težke industrije. — Vsi so bolj-ševiki.

Moskva, Rusija, 13. januarja. Šest starih članov boljševiške stranke, med katerimi so nekateri, ki so bili že kaznovani, ker so nasprotovali politiki diktatorja Josipa V. Stalina, je postalo žrtev svojega nasprotstva.

Vladno naznanilo, ki je že tretje tekom treh dni, objavlja, da je bil Aleksander Smirnov, bivši poljedelski komisar in podpredsednik ruske republike, izključen iz osrednjega odbora komunistične stranke, prejšnji komisar za notranje zaloge Nikolaj Eismont in prometni komisar V. Tolmačov sta bila izključena iz komunistične stranke.

Alekseja L. Rykova, ki je pošt-ni komisar, svojega dolgoletnega prijatelja Mihajla P. Tomskega ter Vasila Schmidta, ki je bil nekdanji delavski komisar, je Stalin posvaril, da se naj ravnavajo po obstoječih predpisih.

Kot zatrjuje osrednji odbor komunistične stranke, sta Eismont in Tolmačov agitirala proti industrijalizaciji, zagovarjala sta kapitalizem in se potegovala za kulake.

Drugi pa so bili opominjani, ker so oba podpirali v njihovem delovanju proti stranki.

Ze pred enim mesecem je časopisje poročalo o protivladnem delovanju Eismonta, Smirnova in Tolmačova.

V stranki je nastalo veliko nezadovoljstvo, ker je Stalin z veliko vno silil, da se razvije velika industrija na škodo male industrije in ker je hotel socijalizirati poljedelstvo.

PIVO IN VINO BOSTA POCENI

Otto B. Shulhof, znani newyorški importer in fabrikant, je izjavil, da bo tujezemsko vino in pivo izredno poceni, ko bo enkrat konec prohibicije. Shulhof bo ustanovil "National Beer and Wine Importers, Inc." z akcijskim kapitalom enega milijona dolarjev.

NOVA BOLGARSKA PRINCESA

Zofija, Bolgarska, 13. jan. — Vsa Bolgarska obhaja rojstvo nove princeze, ki je prva hči kralja Borisa III. in kraljice Joanne. Kralj je star 39 let, kraljica pa 24 let in je hči italijanskega kralja.

Demonstracije se bodo vršile 1. februarja v Hyde parku, ko se bo zopet sestel parlament po božičnih počitnicah.

Demonstracije bodo priredili: narodni svet obrtne unije, ki ima 4,500,000 članov, kooperativno društvo s 7,000,000 člani in delavska stranka, ki ima 3,500,000 članov.

Organizatorji skušajo prirediti demonstracijo mirno brez vsakih izgrediv, toda Scotland Yard (najvišji detektivski urad v Angliji) bo na nogah da vzdrži red.

Po celem Londonu bo tega dne v službi najmanj 10,000 policistov. Mogoče bo policijski komisar vzel v službo, zlasti za promet, še več prostovoljnih policistov.

Vsi brezposelni delavci vseh obrti in poklicev bodo prikorakali iz vseh krajev Londona k bregu reke Thames, od koder bodo odkorakali v Hyde park.

Pred dvema mesecema je imela londonska policija mnogo opravka, ko je prišla "armada lačnih" iz vseh krajev Anglije v London. Sedanja demonstracija bo najbrže posledica obljube delavske stranke, da bo zima doživela večje izgrede, ako brezposelni ne dobe zadostne vladne podpore.

Po sedanjih načrtih bo pri demonstraciji v Hyde parku govorilo 24 govornikov, ki bodo vsi napadali vladno politiko. Nato bo sklenjena resolucija, ki bo poslana ministr. predsedniku Ramsayu McDonaldu.

100.000 DANSKIH DELAVCEV IZPRTHI

Kodanj, Dansko, 13. januarja. Zveza danskih delodajalcev bo izprla 100,000 delavcev v stavbiški industriji, ker se nočejo zadovoljiti z 20-odstotnim skrajšanjem plač.

GRŠKI KABINET STRMOGLAVLJEN

Atene, Grška, 13. januarja. — Danes je bilo strmoglavljeno ministrstvo ministrskega predsednika Isaladarisa, ki je bilo samo deset tednov pri državnem krmlu. Ko je prišlo na vrsto vprašanje zaupnice, je bilo 109 poslancev proti zapuščini, zanjo pa 91.

40-URNI DELOVNI TEDEN

Ženeva, Švica, 13. januarja. — Na tukajšnji mednarodni delavski konferenci se je nadaljevala debata glede uvedbe 40-urnega delovnega tedna ob starih plačah. Zastopnik angleških delavcev, Arthur Hayday, je rekel, da morajo v sedanjih gospodarski krizi tudi delodajalci doprinesiti potrebne žrtve ter skrajšati delovni čas, dočim naj plače ostanejo iste.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.
Dopis brez podpisa in osebni ne ne priobčujemo. Denar naj se blagovito
posilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejane bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

VPAD V JEHOLO

Japonska ni bila zadovoljna s tem, da se je polastila Mandžurije ter jo izpremenila v nekako navidezno državo. Sedaj je zapičila svoj pohlepni pogled v kitajsko provinco Jehol.

Kot znano, je poslala Liga narodov pod vodstvom lorda Lyttona posebno komisijo v Mandžurijo ter ji naročila, naj dožene, na kateri strani je pravica: na kitajski ali japonski. Komisariji so na licu mesta proučili položaj ter sestavili izčrpno poročilo in ga predložili Ligi.

Liga se ni zavzela napram temu poročilu oficijelnega stališča, ko so ponovno začeli grmeti topovi na Daljnem istoku.

To je jasno znamenje, da se v Tokio popolnoma nič ne brigajo za Ligo narodov in njene odločitve. Japonska vlada hoče do skrajnosti izvesti svoj natančno načrtan program.

Cilj tega programa je dobiti nov prostor za vedno naraščajoče prebivalstvo Japonske. Vsled tega razvijajo Japonci svojo zastavo na novih ozemljih.

Kakor se je svoječasno zavrnil napad na Mukden, je tudi v tem slučaju prodrla japonska kolona do Šanhaičwana ter po tri dni trajajočem boju zasedla to važno strateško točko ob koncu Kitajskega zidu.

Japonci so najprej govorili o lokalizaciji bojev, in javnost se je globoko oddahnila. Toda Japonska je zopet enkrat presleparila svet.

Ze po par dneh so prodrle japonske armade bolj proti severu ter se pri tem svojem prodiranju posluževale infanterije, kavalarije, artilerije in bombnih letal. Osvojile so važen prelaz Čjumenkov ter si tako odprle pot v provinco Jehol.

Cilj tega najnovejšega prodiranja je pojarmljenje Jehola, to je velike province, ki loči Kitajsko od Mandžurije.

Gorato ozemlje ne povzroča Japoncem nikakih skrbi. Sredi zime, ki je v onih krajih izvanredno huda, se je začel pohod s temeljitostjo, ki je lastna prebivalstvu vzhodnjega otočja.

Vojaška akcija — brez vojne napovedi, seveda — bo šele tedaj končana, ko bo ves Jehol zaseden ter priključen mandžurski državi Mančukuo.

Okupacija te province pomenja stalno ogroženje Tientsina in Pekinga. Ako bo vojaška stranka v Tokio še nekaj časa na krmilu, ni izključeno, da bosta tudi ti dve mesti prišli pod japonsko nadvlado.

Kitajska je razcepljena ter se ne bo mogla otresti tujega vsiljivca.

Od zunaj se ne more nadati nobene pomoči. Liga narodov bo mogoče poslala Japonski ukor, in s tem bo za njo zadeva rešena.

Da bi se Amerika vmešala v spor, je izključeno, navzlic vsem izjavam in pretnjam državnega tajnika Stimsona.

AMERIŠKOPOLJEDELSTVO VL. 1932

Secretary of Agriculture v svojem letnem poročilu kongresu priporoča drastično znižanje sedanjih zemljiških davkov in podaljšanje poljedelskih kreditov, ako hočemo, da farmer ima priliko premagati sedanjo krizo.

Poljedelski tajnik sicer izraža upanje, da neko zboljšanje poljedelskih cen v zadnjih dveh mesecih utegne naznaniti splošno okrevanje, v katerem poljedelstvo predvodi ostalo industrijo. V splošnem pa je njegova slika o poljedelskem položaju precej žalostna. Povprečni poljedelec je v l. 1929 imel dohodek \$847 na leto po odplačanju stroškov produkcije, obresti, najemnine in davkov. Povprečni letni dohodek je v l. 1930 padel na \$566 in l. 1931 na \$342. Dohodki farmerja so padli na predvojno površino, ali davki so porasli na 166% čez l. 1914. Brene hipoteke (mortgages) pa se je od l. 1929 resnično podvojilo v primeri z znižanimi cenami poljedelskih pridelkov. Dandanes mora farmer porabiti štirikrat toliko pridelkov kot leta 1914, da plača svoje stroške. Leta 1931 so zemljiški davki zavzeli 11 odstotkov splošnega farmskega dohodka, pred vojno pa le 4%.

Sprememba poljedelskega davčnega sistema je sicer stvar posameznih držav. Poljedelski tajnik pa poudarja, da v svrhu take revizije treba odpraviti potratnost, nepotrebne duplikacije in zastarelost v organizaciji lokalnih vlad.

Celotni hipotekarni dolg ameriškega poljedelstva čeni se na 9500 milijonov dolarjev. To je ogromno breme, ki teži na poljedelstvu. Leta 1931 so obresti na hipoteke zavzemale 8% vsega dohodka, leta 1920 pa le 4 odst. in 1910 tri odst. Prisilne dražbe (foreclosures) so preproste in uničujejo upanje poljedelca, ki skuša pridelovati iz svoje farme vse, kar je mogoče. Kreditne razmere so se nekoliko izboljšale vsled vladnih posojil federalnim zemljiškim bankam, kakor trdi poljedelski tajnik, ali on tudi priporoča, da se razširi delokrog teh kreditnih zavodov, tako da se farmerju omogoči nadaljni obstanek.

Kar se tiče izvoza poljedelskih pridelkov iz Združenih držav, je v fiskalnem letu 1931—32 vrednost istega padla za 25 odst. napram prejšnjemu letu, za 50% napram predlanskemu letu in za 59 odst. napram l. 1928—29. Le-

ta 1932 se je izvozilo le 7.4 odstotkov celokupne poljedelske produkcije Združenih držav.

Bedno stanje poljedelca označuje nadalje čim dalje večje razdalje med cenami poljedelskih pridelkov in onimi drugega blaga. Od avgusta leta 1929 do avgusta 1932 so cene vseh poljedelskih produktov, prodanih na farmi, padle povprečno za 60 odst. Pojedino, so cene pšenice padle za 65%, volne za 74% in svinjine za 60 odst. V isti dobi so cene na

debelo nepoljedelskih produktov padle le za 24%. Z drugimi besedami, farmer mora še vedno plačati razmeroma visoke cene za blago, ki ga potrebuje, dasi dobi mnogo manj za to, kar on prideluje.

Ni torej čuda, da odpornost poljedelstvu tvori pereče vprašanje. Rooseveltova vlada, ki kmalu nastopi, namerava predložiti kongresu program za nadaljno pomoč. Kakor se čuje, namerava se ustanoviti nov vladni posojilni zavod, ki bi prevzel sedanje hipoteke ob nižji obrestni meri.

FLIS.

Iz Jugoslavije.

Mrlič, ki je pred pogrebom oživel.

V selu Trenčanih se je te dni vršil pogreb Stane Brakovičeve, ki je болоvala na tifus. Ko je duhovnik opravil molitve, je Stana začela trkati na krsto, nakar so se pogrebniški prestrašeni razbežali. Nesrečna žena se je prebujala iz nezvesti in tako prepredila, da je niso žive pokopali.

Mrtvec v tunelu.

Železniški čuvaj je ponoči našel v ripanjskem železniškem predoru razmesarjeno moško truplo, poleg katerega je ležala vreča s ponošeno obleko in hlebom kruha. Komisija je ugotovila, da je neznanec povozil orogent-ekspres. Iz izkaznice, ki so jo našli v vreči, je razvidno, da je ponesrečenec petdesetletni Radoslav Prodanović iz Mokrina.

Po krvavem zločinu v Čačku.

Preiskovalne oblasti so v ubitem razbojniku na obali Morave spoznale Petra Krajšnika iz Visokega v Bosni. Krajšnik je bil že večkrat zaprt zaradi vlovov in tatvin, zadnjo svojo kazen pa si je prikrajšal z begom iz neke kaznilnice. Bil je nevaren zločinec in so ga imeli v evidenci že mnogi policijski uradi. Pri njem so našli raznovrstno vlomilsko orodje, ni pa še mogoče dognati, kaj ga je napotilo v Čačak. Njegov tovariš, ki je izšel živ iz boja z mestnimi stražniki na obali Morave, se je napotil proti Sarajevu. Pri njegovem pajdašu, ki je padel v borbi s stražniki, so našli tudi njegovo sliko, ki pa je bila brez imena. Sliko so seveda takoj razmnožili in razposlali orožniškim postajam in policijskim uradom.

Pobegli zločinec je nemoteno dospel v Užice in je tam obiskal še neko kavarno. Tu je bral časopise in se je posebno zanimal za opis krvavih dogodkov v Čačku. Ko pa je v listih zagledal tudi svojo sliko, se je takoj podal na

pot. Blizu Vardišta je padel v roke orožniški patrulji. Orožnikom se je predal brez vsakega upora ter se legitimiral kot Vaso Vojvodić, nekdanji trgovski potnik iz Visokega v Bosni. Krajšnika je poznal že prej, potem pa ga je za več let izgubil iz vida in sta se šele malo pred prihodom v Čačak, kakor pravi, slučajno srečala na potovanju. Vojvodić trdi, da je začel streljati v policijskem uradu njegov tovariš in da je on šel le potem, da bi se rešil, tudi sam posegel po orožju.

Od strahu je umrl.

V vasi Brotnji v mostarski okolici je praznovanje ugonobilo vaškega korenjaka Nikolo Gugčica, ki se do nedavnega časa ni ustrašil niti pet in še več enakih junčin. Zgodba njegove nesreče se je začela je pred kakimi 14 dnevi, ko so bili v mostarski okolici hudi nalivi in viharji. Nevihta je Nikolo zalotila, ko je pozno zvečer vasa val pri svojem dekletu, kakih 5 km od domače hiše. Meneč, da ploha ne bo dolgo trajala, jo je Nikola ubral proti domu, ker pa je bilo bolj in bolj, se je zatekel vedrit na vaško pokopališče ter planil naravnost v kapelico. Pred njim sta tam vedrila že dva druga fanta, ki pa dolgo časa nista dala glasu od sebe da se Nikola, ki nikogar ni videl, ne bi preveč prestrašil. Nikola je stal spredaj pri vhodu in gledal ven, druga dva pa sta stala za njim. Nikola, ki drugače ni bil boječ, je bil sprva vesel strehe, polagoma pa mu je prišlo postajati težko, ko pri sreč in se mu je zdelo, da sliši neke nenaravne glasove, ko je voda pljuskala po nagrobnih spomenikih. Druga dva, ki sta že dalje časa vedrila, pa bi bila rada kadila, in je eden od njih pozabil na prvotni sklep, da ne bi kazalo plašiti novega tvariša, ter mu z besedami: "Prijetelj, ali imaš vžigalce?" položil roko na ramo. V tistem trenutku pa je Nikola kriknil na svo moč ter od dirjal ven v ploho.

Mogoče si je že med begom ali pa šele pozneje doma sam v svoji domišljiji ustvaril visoko belo

P O Z O R

Naša zaloga Blaznikovih Pratik je pošla. — V zalogi imamo še Slovensko-Amerikanski Koledar, ki stane samo 50 centov.

Uprava Glas Naroda

prikazen, ki ga je v kapelici pokopališča s svojo koščeno roko pri jela za ramo. Ker mu domači niso verjeli, se je ta prikazen še bolj utrdila v njegovi domišljiji in od tistega dne je bil fant ves pobit in zmeden. Med svojim divjim beganjem skozi silno ploho se je seveda tudi prehladil, dobival pa je živčne napade in vedno je govoril o strašni mrtvaški prikazni. Četudi sta prišla k njemu oba mladeniča, ki sta z njim v pokopališni kapelici vedrila, ter mu skušala vse pojasniti. Vse to ni zaleglo in je nesrečni mladenič te dni umrl v popolni duševni zmedbi.

Miši razgrizle za 200,000 dinarjev bankovcev.

Bogat posestnik Dušan Jagerović v Veliki Kikindi je imel prihranjenih 200,000 Din. Ker ni zaupal denarnim zavodom, je denar izročil svoji ženi, da ga shranila na varnem kraju. Žena je dala denar v vrečo, ki jo je imela v kamri. Dalj časa nista niti mogli žena pogledala po denarju, ki ga je bilo treba takoj plačati. Na svoje veliko začudenje pa je našel bankovce vse razgrizene od miši. To ga je tako raztogotilo, da je hotel ubiti svoje ženo in je ta komaj ubežala razjarjenemu možu. Jagerović je nato šel na podstrežje in se obesil. Domači so slutili nesrečo in so šli za njim. V zadnjem hipu so odrezali vrvice in tako rešili Jagerovića. Pri okrajnem načelniku je Jagerović opisal svojo nesrečo in tam so mu rekli, da bo v Narodni banki dobil neko odškodnino za razgrizne bankovce. Medtem ko je bil mož pri okrajnem načelniku, je pa preplašena žena zakopala razgrizne bankovce v gnoj in ko je čez nekaj dni hotel Jagerović odnesti denar v banko, ga je izkopal iz gnoja; ostanki bankovcev pa so bili popolnoma uničeni, tako da je izgubil vseh 200,000 dinarjev.

Samomor občinskega tajnika.

Sam se je poslovil od življenja Pavle Ključavnik, občinski tajnik v Mali Subotici pri Čakovcu. Samomor je v zvezi z malverzacijo v tamkajšnjem občinskem uradu. Zaradi pregleda knjig je občinska komisija prišla v urad in po občinskem stražniku pozvala tajnika, naj se udleži pregleda, nakar je blagajnik izjavil, da je bolan in da pride pozneje. Ko je stražnik drugič prišel ponj, je našel tajnika mrtvega v postelji. Nesrečni mož, star 32 let, se je zaradi bolezni svoje žene v zadnjem času zadolžil. V obupu se je končal s kroglo.

Peter Zgaga

O VOJNI IN JUNAŠTVU.

Včasih prav rad poslušam pripovedovanje vojnih veteranov. Toda ne za dolgo. Kajti laži in pretiravanje še človek kaj kmalu naveliča. Dosedaj nisem še nobenega čul, ki bi ne trdil, da je bil največji junak in da je sovražnik v kalop bežal pred njim.

Skoro vsak je tudi sam ostal živ od svoje kompanije, vse druge so pobrale strašne mine in granate.

Vsak drugi je rešil hauptmana iz smrtne nevarnosti, vsak deseti pa generala. Dosedaj še nisem naletel na vojnega veterana, ki bi ne trdil, da je sam in golih rok pognal sovražno kompanijo v beg.

Dobe se tudi taki, ki v strelnem jarku po cele tri tedne niso dobili jedi in pijače, in so hodili menažo enostavno k sovražniku rekvirirali.

Vsak ti na prstih našteje napake, zakaj ni Avstrija zmagala in skoro sleherni pravi:

— Mojdunaj, mene naj bi poslali za štiriindvajset ur v vojno ministrstvo na Dunaj, pa bi bilo vse drugače!

Kaj radi tudi pripovedujejo, kako so za las ušli smrti in kako so s svojim junaštvom rešili cel bataljon.

So tudi taki, ki se hvalijo, da se jim je v vojni stokrat bolj gojilo, kakor doma, ker so imeli pri provianturi dobrega prijatelja, kateri jih je zalagal vsak dan s svežimi kifleci, pečenko in šampanjcem.

Kot sem rekel, ni na take izstave polagati posebne važnosti, ker so večji del plod bujne domišljije in naravnega stremljenja posameznika, da hoče biti nekaj več nego so njegovi tovariši oziroma drugi ljudje.

Mnogo zanimivejše od takega hvalisanja in pripovedovanja so razne dogodivščine, ki so se pripetile v svetovni in drugih vojnah.

Vse najbrž ne bodo resnične, pa so zelo pomembne.

Iz prve in druge balkanske vojne jih vem nebroj o Črnogorcih, danes naj pa navedem eno, ki se je baje pripetila v svetovni vojni na laški strani ob Soči.

Prerezati je bilo treba telefonsko žico, ki je vezala avstrijsko baterijo z glavnim stanom.

Toda kdo, vraga, naj jo prereže? Vsak bi bil zapisan smrti, kdor bi se lotil tega nevarnega posla.

— Ali se kdo prostovoljno javi? — je vprašal laški tenente.

Trije so dvignili roko. Vsaka- kor je bilo treba prej preizkusiti hrabrost teh treh prostovoljcev, da ga v usodnem trenutku ne polomijo.

Tenente je bil izboren strelec. Trojico je postavil k skali, potegnili revolver in sprožil. Dva sta takoj pobegnila, ko sta slišala živčniti kroglo mimo ušes. Tre- tji je pa junaško obstal.

Tenente je zopet ustrelil in mu preluknjal vrh čelade. In še enkrat — krogla mu je preluknjala plašč.

Prostovoljec je stal nepremično.

— Takega potrebujem — ga je pohvalil tenente. — Takega juna- ka, ki se ničesar ne boji. Ti boš šel prerezat avstrijsko telefonsko žico. Prej pa še pojdi v skladišče, da ti bodo dali novo čelado in nov plašč.

Prostovoljec je hvala dobro de- la. Pa se je vseeno še nekoliko o- botavljaj.

— No, pojdi vendar po novo če- lado in po plašč — je vnovič uka- zal tenente.

— Samo novo čelado in plašč? — je vprašal.

— Sveda.

— I, kaj pa hlače? — je mi- lo zajecal.

— Zakaj hlače? Saj nisem v hlače streljal.

— Vi ne, gospod tenente, toda jaz. — je odvrnil prostovoljec vdano.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-
SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-
STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Din 200 \$ 3.50	Lir 100 \$ 5.70
Din 300 \$ 5.00	Lir 200 \$11.20
Din 400 \$ 6.75	Lir 300 \$16.60
Din 500 \$ 8.25	Lir 400 \$21.75
Din 1000 \$16.25	Lir 500 \$26.75
Din 5000 \$79.00	Lir 1000 \$52.50

Za izplačilo vaših znakov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali
lirah dovolj ljube in boje pojoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00 " " "	\$10.90
" " " 15.00 " " "	\$16.30
" " " 20.00 " " "	\$21.00
" " " 25.00 " " "	\$26.10
" " " 30.00 " " "	\$31.30

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Waive nakazila izvršitno po CABLE LETTER na prijemno št.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK HAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berile

(ENGLISH SLOVENE READER)

STROJNO

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York City

Ali ste uničeni

vsled slabih živcev — se počutite oslabei
in utrujeni — napolnjeni zmožni. Ako je tako,
tedaj tu imate izvrstno toniko za bolj-
šo bodočnost.

Nuga-Tone

Je ime TONIKE, ki jo je zdravnik spe-
cialist pripravil in se prodaja v vseh
lekarnah. NUGA-TONE je zmes toniko
in nadomestil, ki ojačajo organe, prenav-
lja življenje in energijo. Vi lažje jeste —
bolj spite. Moški in ženske tisočim je
bilo pomagano. Dovolj za trideset dni
zdravljenja za en dolar — nabavite si
pravega — jamčeno.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Ste namenjeni
v Evropo?

Kdorkoli želi potovati letos v
domovino, za stalno, ali le na
začasni obisk svojcev, naj vse-
kakor piše po naša navodila
za potovanje in prepričal se
bo, da bo za mal denar udobno
in hitro potoval. Počljemo jih
vsakomur brezplačno.

METROPOLITAN
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Tri lepe sestre.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

23

(Nadaljevanje.)

— Sama sem morala priti, ako sem vas hotela videti, kajti prav gotovo se jutri pri nas ne bi bili poslovili.

— V resnici bi mi bilo nemogoče — v tem slučaju —

— Da, ako mora človek v zapor! — Viviane nagne glavo na stran ter ga poredno pogleda.

Ernest namršči obrvi. Ali Viviane ne pozna olike?

— Prosim, Miss Stork, kaj takega reči ni dovoljeno niti v šali, — ji reče resno.

— Ali sem vas užalila? Tega nisem hotela. — Samo hudo mi je bilo, ker sem pomislila, da vas pol leta ne bom videla.

Kot razvajanemu otroku so ji žile utripale na obrazu. In glej — dve veliki kaplji ji leskečeta v oči ter padata z velikih trepalnic.

— Miss Viviane, nisem tako mislil. Tako hvaležen sem vam za vašo veliko prijaznost, pa vendar — dovolite mi, da vam nekaj rečem: vašo prijaznost sprejemam, kot ste si jo mislili, toda so ljudje, ki ne mislijo tako in zato vas prosim: pojdite.

To je moral reči lahkomisljenemu dekletu, ker se sama ni vedela kaj je dolžna svojim starišem in sami sebi.

Viviane živo zardi. Ponosno dvigne glavo ter reče:

— Pokazali ste mi vrata! O, to je — to je —

Prijazno jo prime za roko.

— Ne, milostljiva gospica, nikar ne razkajajte mojih besed tako. To je samo zaradi vas — tukaj tak obisk slabo sodijo in dobi- te slab glas.

Njene oči začare. Njegove besede niso imele zaželjenega učinka. Neka misel jo obide. Ali je bila kaka pot, da bi si pridobila tega moža? Častnik in plemenitaš ne bo dovolil, da bi zaradi njega kaka dama prišla v slab glas. Ako bi sedaj kdo prišel in bi jo našel pri njem, bi bilo sumljivo. Zdaj si je želela, da bi se to zgodilo. Hotela je postati njegova nevesta. Nikdo drugi ji ni tako ugajal kot baron Bibra.

Viviane povesi oči in se igra z mufom. Ni mogel videti njenega obraza. Ali je mogoče rekel preveč in njeno dobro voljo razžalil?

Skloni se k njej, da opazuje izraz njenega obraza.

— Ali ste hudi name, Miss Viviane? — jo vpraša meliko.

Viviane skomigne z ramo. Njene ustnice se tresejo kljubovalno in ježno.

— Žalostna sem, ker ste v tem oziru tako natančni kot drugi. Vedno slišim: tukaj se kaj takega ne sme napraviti — tukaj se ne sme tako govoriti. Jaz pa storim, kaj jaz hočem in rečem, kar se mi poljubi, rečem, koga maram in koga ne maram. Ali je to kaka krivica? Zakaj naj bi lagala?

— Miss Viviane, ni treba lagati, samo potrebno je biti malo diplomatičen, — pravi Ernest z nasmehom.

— Potem bi tedaj bilo bolj diplomatično, ako bi vam bila poslala vijolice po vrtnarju, mesto da sem vam jih prinesla sama, sledeč želji svojega srca in da sem vam mogla voščiti srečno pot? — in pri tem zmaje z glavo. — Tega ne razumem. Zdaj mi je pokvarjeno vse veselje! Dajte mi evetlice nazaj in potem grem.

Z rokani si zakrije obraz in joka.

— Pravi otrok ste, Viviane. Tako tega nisem mislil. Vašega prijateljstva ne bom nikdar pozabil. Nikar ne jokajte, — tega ne morem videti.

Viviane dvigne obokani obraz proti Ernestu.

— Ali vam je sedaj žal, da ste me napačno razumeli?

— Niti za trenutek vas nisem napačno razumel, milostljiva gospica in zahvaljujem se vam za sočutje, ki ste mi ga pokazali, toda —

— Sočutje! — O, gospod baron, — ga prekine. — To je vse premalo, ta beseda — več kot sočutje čutim do vas! — O, to zopetni diplomatično, da to rečem. Pa je vendar tako! — Stoji tik poleg njega. — Da, vedno mislim na vas —

Mladega častnika spreleti vročina. Dekle mu hoče razkriti svojo ljubezen!

Tedaj pa položi na njegovo ramo sklenjene roke ter ga pogleda.

— Samo na vas mislim, gospod baron, — še enkrat reče.

Nekdo pozvonil. Ernest stee k vratom. Toda sluga je že odprl; ališ glasove.

Rdeč in v veliki zadregi stoji Ernest, medtem ko Viviane mirno pogleda častnike, in se jim smeje, ter vsakemu ponudi roko.

— Dober dan, gospod baron Thieleu, gospod baron Wegbauer, gospod grof Schulenburg!

Vsi trije so bili tako presenečeni, da sprva niso mogli reči niti besede.

— Gospodje se gotovo čudijo, da me vidijo tukaj. Gospodu baronu Bibri sem za slovo prinesla nekaj evetlic. Sicer se mu to ne zdi diplomatično, toda pri tem si nisem ničesar mislila, — pripomni Viviane. — Zdaj pa grem, da gospodov ne bom nadlegovala.

— Gospica, ali ne bi hoteli še prej sprejeti moje iskrene čestitke? — pravi Thieleu.

— Čestitke, gospod Thieleu — zakaj?

— K vaši zaroki, vendar, milostljiva gospica.

Ernest hoče nekaj reči, hotel je nekaj pripomniti, toda skozi njegova usta pride samo nerazločno mrmljanje.

— Saj nisem zaročena! — odvrne Viviane in se namuza ter nasmeje.

— Da, da — razumem, milostljiva. Upam pa, da bomo tovariša Bibro videli tukaj še pred pol letom. Ali tudi tedaj ne boste hoteli sprejeti naših čestitk?

— To je vse odvisno od gospoda barona Bibra. — Zopet se poredno nasmeje. Nato pa v pozdrav zamahne z roko. — Na svidenje, gospodje!

Bibra in Thieleu jo spremita do vrat. Ernestu je bilo, kot bi ga bil kdo udaril po glavi. Toda Viviane niti ne opazi njegove zadrege. Bila je tako vesela, tako srečna, da ji je bilo naključje tako naklonjeno. Zdaj ni mogel več nazaj — zdaj je bil njen!

Vrata se za njo zapro.

— Moj Bog, Thieleu, kaj pa ste napravili! — obupno reče Bibra. — Na to nikdar nisem mislil. Prišla je, da mi vošči srečno pot — saj poznate to Amerikanko!

— S popolnim prevdrom sem to rekel. Vem, da sem vam ne-hote pripomnel k nevesti. Toda Miss Viviane se zelo zanima za vas, zato sem se ji že davno odtegnil, ker za mene ni bilo nobenega upanja. In to je najboljša za vas. Zdaj morate na to pozabiti, kajti ono drugo — saj je bilo izključeno — odkar — ali ste sploh še na to mislili? Sploh je bilo nemogoče, družina —

Ernest žalostno gleda pred se. Strogi prijateljski nazori so bili v bistvu tudi njegovi, toda, kadar je pomislil na ljubko Gizelo, ga je bolelo srce.

*

(Dalje prihodnjil).

PRETRESLJIVA LJUBAVNA TRAGEDIJA

Na Stefanovo se je odigrala pri Dunaju pretresljiva ljubavna tragedija. 22-letni slušatelj tehnične visoke šole Friderik Martitsch je ustrelil v gozdu svojo 15-letno ljubico Berto Eibl. Na Stefanovo proti večeru je prišel Martitsch na policijo, kjer je ves razburjen z drhtečim glasom povedal, da je ustrelil svojo 15-letno ljubico Berto Eibl, hčerko poštnega adjunkta Maksa Eibla. Policijski komisar mu prvi hip ni hotel verjeti, misleč, da ima pred seboj blazneža. Šele ko mu je študent podrobno opisal umor, je komisar obvestil policijskega direktorja, ki je takoj ukrenil vse potrebne. Martitscha so odpeljali na kraj zločina, ta čas so pa odšli detektivki k deklinim starišem, ki so pa povedali samo, da je napravila hčerka izlet v okolico mesta. O strašni tragediji niso imeli niti pojma.

Tragedija se je odigrala v gozdu za mestom, kamor je prispela policijska komisija z morilecem ob 10. zvečer. Policijski komisar je pozval studenta, naj pokaže kraj, kjer je svojo ljubico ustrelil in skril njeno truplo.

Z močnim žarometom so začeli iskati po gozdu truplo, ki so ga pozno ponoči res našli v grmu. Nesrečno dekle so zadelo tri krogle, ena v prsa, druga v levo sence, tretja pa v obraz kraj nosu. Do polnoči se je komisija mudila v gozdu. Truplo so pustili z dvema detektivoma v gozdu, morilec so pa odpeljali nazaj na policijo. Naslednjega dne dopoldne je odšla v gozd sodna komisija, da je sestavila protokol, potem so pa prepeljali truplo v mrtvašnico.

Martitscha so še ponoči ponovno zasliali. Fant je sin prokurista nekega velikega mizarstva podjetja na Dunaju. Na policiji je odkrito priznal, kako je prišlo do umora. Fant pravi, da je ljubil Berto samo platončno in da ni imel z njo ljubavnega razmerja. Na izprehod sta se odpeljala z naj-nijem avtomobilom. Na vprašanje, kako je prišlo do umora, je študent odgovoril, da je bilo dekle sitno, da sta se sprla, pa je nenadoma potegnil revolver in jo ustrelil. Policija mu pa ne verjame. Zasliala bo njegove sorodnike in znanee in šele potem upa priti resnici do dna.

Martitsch si je izposodil na Stefanovo popoldne avto in z Eiblovo sta se odpeljala iz mesta na izprehod. Šofiral je sam, spota-ma sta se ustavila v neki gostilni, kjer sta se prav dobro zabavala in nihče ni opazil na študentu nič sumljivega. Tragedija se je odigrala v gozdu na samem tako, da se samo morilec, kako je prišlo do umora. Po umoru se je študent odpeljal z avtomobilom nazaj v mesto. Z Berto se je seznanil šele v septembru. Takoj se je zaljubil v njo, ker je bila zelo lepa, in začela stao se sestajati. Tudi na Stefanovo sta se sestala in da bi napravil nanjo čim ugodnejši vtis, si je izposodil avto; dekle ga pa kljub vsemu prizadevanju ni ljubilo. Študent je na policiji izpovedal, da je imel namen po umoru končati si življe-

nje, pa ni našel za to v sebi dovolj poguma. Po povratku v mesto se je hotel doma zastrupiti s plinom, a zopet ni imel dovolj poguma in je raje odšel na policijo povedat, kaj je storil.

Fantovi in deklini stariši so vsi obupani. Niti njeni, niti njegovi stariši ne vedo, kaj se je godilo zadnje dni z otrokoma. Martitsch študira že dve leti na tehniški in je veljal med kolegi za mirnega fanta, ki se je ženske družbe vedno izogibal. Zadnje dni je bil pa nekam nervozen. Na Stefanovo se je poslovil od staršev. Kako je dobil revolver, nihče ne ve kajti doma nikoli niso imeli orožja.

STRAHOVITO MUČENJE OTROK

Nedavno se je zgledil na policiji v Sumbeji v Mandžuriji neki trgovec z živili in privedel s seboj kitajskega dečka, ki je povedal, da je sin delavca iz Fundzadana. Trgovec je pravil, da je našel dečka v ulici, kjer je njegova trgovina. Deček je pribežal ves prestrašen k njemu in mu pripovedoval, kako je ušel zločincem, ki so mu hoteli odrezati roke in noge. Na policiji so dečka zasliali in ugotovili, da je bil napaden na ulici, ko se je vračal iz šole. Ugrabitelj so ga odnesli v bližnjo kočjo, ograjeno z visokim plotom, in zaprli so ga v izbi, kjer sta bila že dva strahovito mučena dečka. Eden je imel v zapetju odsekane roke in v gležnjih odsekane noge, drugi pa ves razmesarjen obraz in odrezan jezik. Deček je vprašal prvega, kako sta prišla s tovaršema v izbo, in zakaj so ju tako strahovito mučili. Deček je pa molčal in se je samo prestrašeno oziral okrog. Šele zvečer, ko je v kočji vse utihnilo, je začel deček brez rok in nog pripovedovati o strahotah, ki sta jih s tovaršema preživala. Dečku, ki ga je čakala enaka usoda, se je po posrečilo pobegniti.

Po zaslišanju je deček odvedel policijo v dotično ulico in ji pokazal kočjo, kjer je bil zaprt. Policija je vlomila vrata in vdrila na dvorišče. Sredi dvorišča je stala med preperelimi hlevi kočja in vrata v njo so bila zaklenjena. Policija je vlomila tudi v ta vrata, toda kočja je bila prazna. Tudi v izbi, kjer naj bi bila mučena dečka, ni bilo nikogar. Pač je pa našla policija dečka brez rok in nog v hlevu, kjer je bil privezan k jaslom. Bil je tako izmučen, da se je onesvestil, ko so ga odvezali. V drugem hlevu so našli vhod v klet, kjer so zagledali policiisti strahoten prizor. V kotu vlažne kleti je ležalo okrvavljeno truplo dečka brez rok in nog s strahovito razmesarjenim obrazom. Obleka mrtvega dečka je bila vsa krvava. V tretjem hlevu so našli še enega dečka brez rok in nog, ki je ležal onesveščen na slami. Ko je prišel k sebi, je pravil, da je sin kitajskega kmeta. Razboj-niki so ga ujeli in mučili, hoteč ga pozneje prodati kam na kmete. V kratkem bi moral prispeti iz mesta Tun-Ho, trgovec s pohabljenimi otroki, da bi ga odpeljal kot predmet eksploatacije. Brezvestni izkoriščevalci kupujejo namreč take otroke, da potem z njihovo pomočjo prosjajo in brezskrbno žive.

Iz zasliševanja slučajno rešene dečka je razvidno, da je poslovala tolpa mučiteljev v Sumbeji že več mesecev. Ta čas je pobabila in prodala nad 50 ukradenih otrok od siromašnih kmetov za mal denar kupljenih otrok. Poročilo iz Harbina žal ne pove, ali so oblasti te zveri v človeški podobi kaznovale ali ne.

MOŽ BREZ SPANJA

Imenuje se Pavel Kern in živi kot zavarovalni uradnik v Budimpešti. Velja bza pravo čudo svoje vrste, saj ni že 17 let nič spal. To dni ga je obiskal neki novinar in temu je povedal razne zanimive podrobnosti o sebi.

Kern je bil l. 1915. kot poveljnik nekega avstrijskega polka na

ruski fronti. Nekega dne je izvršil z 230 možmi napad. Zadel ga je takoj v začetku strel v glavo in se je zgrudil brez zavesti. Ostalo moštvo so polovili Rusi. Ker so bili nekateri tako neprevidni, da so pri odvedbi rokami mahali v pozdrav tovarišem, ki so ostali ranjeni na bojnem polju, so kozaki vse te ujetnike poklali, tako da je strel v glavo rešil Kernu prav za prav življenje.

Naši so ga saniteji in odnesli v lazaret. Tri tedne je ležal brez zavesti in ga niso hoteli niti operirati, ker so smatrali, da je z njim itak končano! Ko so ga pobrali, mu je padel znak z osebnim popisom na tla in so ga našli poleg nekega mrtvega. Ker pri tem niso dobili takšnega znaka, so mislili, da je Kern in so tega tako oficijelno proglasili za mrtvega. Šele nekoliko mesecev pozneje se je ta pomota popravila. Med tem je romal Kern od bolnišnice do bolnišnice in ni zatislil več očesa. Zdravniki so ugotovili, da mu je krogla uničila spahni center v možganih, a mu niso vedeli pomagati. Tudi v vseh poznejših letih do danes (tega je torej 17 let) niso našli leka zoper njegovo nespečnost.

V začetku ga je silno bolela glava in je doživel tudi živčni zlom, a potem se je privadil in ne čuti več potrebe po spanju. Pravi celo, da se mu zdi čudno, da ljudje sploh spe. Noči prebije s sprehodi, po kavarnah in nočnih lokalih, da si varuje oči, nosi črna očala, a vsak teden leže enkrat za tri ure na postelji in počiva z zaprtimi očmi, ne da bi spal. V ostalem pa se danes počuti subjektivno prav dobro.

IGRA NARAVE

V dunajskem biološkem zavodu so pred kratkim doživeli veliko presenečenje, ki utegne pojasniti marsikatero skrivnost narave.

Že v ljudski šoli smo se učili, da pozna razvoj metuljev tri stopnje: iz jajčec se izležejo požrešne gosenice, iz gosenice nastanejo neigibne bube, iz bub izletijo nekega dne dovršeni metulji. Tak je zakon narave. Toda narava je pokazala, da zna tudi drugače.

V zavodu so gojili več gosenic pod stekli različne barve, da bi ugotovili, kako vplivajo te na prilagajevanje metulja okolici. Ko je prišel čas zabuhitve, so se vse gosenice razen dveh tudi redno spreminile v bube. Že to je bilo čudno. A stvar je postala še bolj presenetljiva, ko sta se ti dve gosenici spreminjali v metulja, ne da bi se prej zabuhili. Ta razvoj se je tudi v redu zaključil. Tako je pokazala narava sama, da ima za svoje življenje v zalogi sile ki so še močnejše od razvojnih predpisov.

Do istih zaključkov nas vodi drug eksperiment, ki so ga izvršili pred kratkim istotako na Dunaju. Dosedanja biologija se je vprašala bolj o namenu tega ali onega pojave ali o eni ali drugi lastnosti, npr. o vzroku. Tako ji je bilo n. pr. jasno, da rabi levo griva ali možu brada samo za to, da "imponira" s tem šikemu spolu, toroj kot nekakšen viden pripomoček samečevskega "sex apela". Druga smisla takšne stvari itak ne morejo imeti, ker niso tako nujne za življenje, kar dokazuje že to, da jih samice nimajo, pa vseeno živijo.

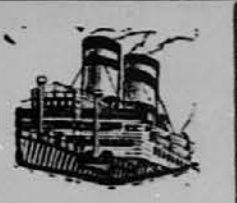
V zadnjem času pa so začeli znanstveniki stikati tudi za vroki in tu je pokazalo marsikaj takšnega, kar utegne naše dosedanje naziranje malo predrugačiti. Vsi poznamo lepega rogača samec z impozantnim rogom, ki ga samica nima. Tudi ta rog so predstavljali samo kot sredstvo "sex apela" ali vsaj kot strašno sredstvo v boju s tekmeči. V omenjenem biološkem zavodu pa so gojili več rogačev v zelo toplem prostoru in že v naslednjem pokolenju se je izvršila nenavadna sprememba. V toploti gojeni rogači so bili abnormarno mačhni in so imeli neprimerno manjši rog. Po dveh generacijah so nastopali že brez rogov ali s tako majhnim, da je bilo brez natančnega pogleda nemogoče razlikovati samec in samice. Novi pogoji, to je vpliv okolice je torej izvršil izenačenje obeh spolov in oprnil okra-šev, ki je vezan na spol. To daje misliti, da nima ta okrasek nobene opravke z "lepotnim" čutom samice, temveč da je le posledica zunanjih vplivov, ne glede na namene.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TOVANJE

7 DNI DO SLOVENIJE

vključno železniško vožnjo

PREKO SOLČNE JUŽNE PROGE

Velika, razkošna, ogromna parnika

Conte di

SAVOIA

4. februarja — 25. februarja

REX

18. februarja — 11. marca

Ko se izkrcate v Genovi, vas moderni ekspresni vlaki odpeljejo v domovino. Pol dne do jugoslovanske meje in direktno zvezje z Dalmacijo.

Za pojasnila vprašajte kateregakoli po-putniškega agenta ali

ITALIAN LINE

1 STATE STREET, NEW YORK CITY

Telephone: LOfwing Green 5-3300

SHIPPING NEWS

18. januarja:

President Harding v Havre

Deutschland v Cherbourg

20. januarja:

Olympic v Cherbourg

21. januarja:

Bremen v Bremen

Suturnia v Trst

Paris v Havre

Verdun v Boulogne sur Mer

25. januarja:

Mantban v Havre

New York v Cherbourg

26. januarja:

Brenaria v Cherbourg

28. januarja:

Lafayette v Havre

31. januarja:

Europa v Bremen

1. februarja:

Albert Ballin v Cherbourg

3. februarja:

Aquitania v Cherbourg

4. februarja:

Conte di Savoia v Genoa

7. februarja:

Bremen v Bremen

8. februarja:

Leviathan v Cherbourg

Hamburg v Cherbourg

10. februarja:

Olympic v Cherbourg

Paris v Havre

15. februarja:

Brenaria v Cherbourg

16. februarja:

Deutschland v Cherbourg

17. februarja:

Europa v Bremen

18. februarja:

Champlain v Havre

Box v Genoa

22. februarja:

Bremen v Bremen

25. februarja:

Conte di Savoia v Genoa

Mantban v Cherbourg

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hitrem Ekspresnem Paroiku

PARIS

20. JANUARJA

10. Februarja — 4. Marca

LAFAYETTE

28. Januarja — 18. Marca

CHAMPLAIN

18. Februarja — 11. Marca

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

V JUGOSLAVIJO

Moderna udobnost in neprekosljiva postrežba v vseh razredih. Tedenska odpluta iz New Yorka. Pripravne in hitre železniške zveze iz Hamburga.

ZMERNE CENE

Pojasnila vam da vsak lokalni agent ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

39 BROADWAY, NEW YORK

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVESTI in ROMANI

SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN

V TEM LISTU VSAKI TEDEN